

firmapost@statnett.no

Deres ref.:

Vår ref.: 12431050

Dato: 06.02.2020

Svar på høring om retningslinjer for utøvelse av systemansvaret

Det vises til Statnetts forslag til nye retningslinjer for utøvelse av systemansvaret som er sendt på høring. Forslaget gjelder retningslinjer for §§ 7,9,11-18, 20 og 22b i forskrift om systemansvaret (fos).

BKK Nett er i utgangspunktet positiv til at det utarbeides retningslinjer til fos, da dette vil kunne bidra til både økt transparens og en mer enhetlig forståelse og utøvelse av systemansvaret.

Forslag til nye retningslinjer og tilhørende forslag til ny nasjonal veileder for funksjonskrav i kraftsystemet er omfattende dokumenter, og det kreves spesialkompetanse for å vurdere så vel praktiske som økonomiske konsekvenser av forslagene. Det er således en betydelig risiko for at høringspartene ikke har tilstrekkelig kapasitet til å sette seg inn i de faktiske og økonomiske implikasjonene av alle forslagene. Særlig gjelder dette forslag til ny Nasjonal veileder for funksjonskrav 2020 (NVF).

Under er BKK Netts kommentarer til forslaget som er sendt på høring.

Forslag til nye retningslinjer for utøvelse av systemansvaret

§ 7 Overføringsgrenser

I tredje ledd vises det til at systemansvarliges praksis rundt overholdelse av overføringsgrenser på transformatorer mellom regional-/transmisjonsnett og distribusjonsnett er beskrevet i retningslinjen til fos § 5 første ledd. I gjeldende retningslinje § 5 første ledd heter det at systemansvarlig håndterer flaskehals på transformatorer mellom distribusjonsnett og regionalnett/transmisjonsnett forutsatt at det finnes tilgjengelige regulerkraftbud i distribusjonsnett som kan avlaste flaskehalsen, og systemansvarlig er varslet om flaskehalsen på forhånd.

BKK Nett viser til at det er områdekonsesjonær som forestår drift av det lokale distribusjonsnettet, og i praksis har derfor ikke systemansvarlig tilstrekkelig informasjon og kunnskap om det lokale distribusjonsnettet til å kunne utøve gjeldende retningslinje. Som oftest er det derfor netteier (DSO) som håndterer lokale flaskehals ved bruk av bilaterale avtaler og Fol.

Dersom bud i RK-markedet skal benyttes for løse flaskehals i distribusjonsnettet forutsetter det at netteier har kunnskap om at det foreligger bud i RK, slik at systemansvarlig kan varsles og ta disse budene i bruk. Dersom det ikke foreligger bud i RK må flaskehalsen løses lokalt ved bruk av de virkemidler som det er den lokale netteier (DSO) har tilgang til.

BKK Nett mener at det bør være netteier som har ansvaret for å sette og overholde driftsmessige overføringsgrenser på/ i egne anlegg. BKK Nett mener videre at netteier (DSO) bør få innsyn i budene i RK, da dette vil kunne være nyttig for å sikre at den mest kostnadseffektive løsningen på flaskehals tas i bruk.

§12 Anstrengte driftssituasjoner og driftsforstyrrelser

BKK Nett støtter at §12 andre ledd foreslås endret fra «skal» bestemmelse til «kan»-bestemmelse.

I forslaget er det ikke klart spesifisert for hvilke spenningsnivå eller grensesnitt mellom konsesjonærer det skal utarbeides gjenoppretingsplaner. Vi forutsetter derfor at det ikke stilles krav som vil øke antallet gjenoppretingsplaner som må rapporteres utover det som er etablert praksis i dag. BKK Nett mener at dagens praksis der konsesjonærene koordinerer gjenoppretingsplaner før de sendes til Statnett fungerer godt i praksis og bør videreføres.

I retningslinjens andre ledd om varsling av systemansvarlig ved driftsforstyrrelser som berører flere konsesjonærer er det uklart hva som legges i begrepet «andre konsesjonærer». Etter BKK Netts vurdering er det ikke behov for varsling i de tilfeller der utfall av en transformator mellom regional- og distribusjonsnett kun berører anleggskonsesjonærer i distribusjonsnettet som for eksempel et små/mini-kraftverk. BKK Nett ber om at det presiseres at varslingsplikten ikke gjelder i slike tilfeller.

§13 Tvangsmessig utkobling av forbruk

I første ledd under elementer som skal være med i TUF er det blant annet listet opp «Stasjon i distribusjonsnettet. Hvilke transformatorstasjoner i distribusjonsnettet vil bli avlastet ved utkoblingen». BKK Nett mener at dette kulepunktet må fjernes. En TUF-plan baserer seg på transformatorstasjoner i sentralnettet og regionalnettet. Dersom systemansvarlig med dette kulepunktet mener nettstasjoner, så er dette en detaljering som BKK Nett mener ikke hører hjemme i en TUF plan.

§14 Fastsettelse og oppfølging av funksjonalitet i anlegg i kraftsystemet.

På dette punktet etterlyser BKK Nett en mer grundig redegjørelse av hvordan de foreslåtte endringene vil påvirke konsesjonærens kostnader. Statnett skriver bl.a. «Av de mest vesentlige endringene som vil påvirke konsesjonærenes kostnadsbilde, kan dette gjelde enkelte krav til forbruksanlegg og HVDC-anlegg.» Videre står det at i sum vil ikke kravene til nettanlegg blitt strengere. For BKK Nett sin del stemmer ikke dette. For BKK Nett, og andre nettselskap med nett som er lavohmig jordet, vil det påløpe betydelige merkostnader ved bygging av nye anlegg og ved ombygging av eksisterende anlegg. Dette er nærmere redegjort for i vår kommentar til ny Nasjonal veileder for funksjonskrav 2020 (NVF) under.

Det legges videre opp til anbefalinger i NVF som bygger på et ønske om overgang for alt regionalnett til direkte/lavohmig jordet, uten at ekstrakostnadene ved dette belyses. Kravene i NVF er på enkelte områder for omfattende og virker å være tilpasset behovene på transmisjonsnettet.

Videre mener BKK Nett at punkter som er "anbefalinger" bør tas ut av NVF. Når det gjelder forslaget om behovsprøving er dette omfattende, her bør heller systemansvarlig presentere et minimumskrav og begrunne hvorfor dersom det skal stilles krav utover minimum.

§15. Spenningsregulering og reaktiv effekt.

I første ledd skisseres det at netteier kan kjøpe nødvendige reguleringsressurser for å overholde fastsatte grenser for spenning i nettet. Per i dag er det produsenter med aggregat ≥ 10 MVA tilknyttet sentral eller regionalnettet som bidrar med reaktiv effekt gjennom at de forplikter seg til å kunne levere reaktiv produksjon mellom $-0,2 < \tan\phi < 0,4$. For denne forpliktelsen får produsentene betalt en grunngodtgjørelse av systemansvarlig.

BKK Nett stiller spørsmål til hvem de kan kjøpe nødvendige reguleringsressurser fra. Kan produsentene tilby reguleringsressurser også til lokal netteier, og få betalt to ganger, eller vil systemansvarlig kunne tilby reguleringsressurser til netteiere?

§16. Koblingsbilde

I første ledd heter det at "Vedtaket om endret bryterstilling er et systemkritisk vedtak som normalt vil bli fattet muntlig overfor berørt konsesjonær". BKK Nett foreslår at det gjøres en tilføyning som presiserer at vedtaket gjøres skriftlig og ettersendes berørt konsesjonær så snart som mulig etter vedtaket er fattet.

Forslag til ny Nasjonal veileder for funksjonskrav 2020 (NVF)

Som en del av høringen inngår forslag til ny Nasjonal veileder for funksjonskrav 2020 (NVF) som er tenkt å erstatte dagens FIKS 2012. Enkelte av forslagene i NVF vil få særlig stor betydning for BKK Nett som følge av vår bruk av systemjording for 132 kV-anlegg. Det stilles blant annet strengere krav til dublering av vern og hjelpeanlegg enn dagens FIKS 2012. Kravene som stilles for 132 kV-anlegg er de samme som for 300/420 kV transmisjonsnett. Dersom disse kravene gjøres gjeldende vil dette gi betydelig økte kostnader for BKK Nett ved nyanlegg i vårt 132 kV nett.

For anlegg i lavohmig jordet 132kV nett med vesentlig betydning for forsyningssikkerheten stilles det videre krav om at anlegget skal bygges med høyeste grad av fleksibilitet. Dette innebærer bl.a. krav om doble effektbrytersystemer, doble strømtransformatorer, to-sone samleskinnevern og en-fase gjeninnkobling). I tillegg til konsekvenser for selve kontrollanlegget vil dette også få betydning for hvilke bryteranlegg vi kan benytte og gi økt plassbehov både til utendørs areal, ekstra batterirom m.m. Det stilles også krav om dublerede batterisystemer, samt krav om to uavhengige vernsystem av ulikt fabrikat, modell eller måleprinsipp. Krav til frakoblingstid for linje og samleskinne er endret fra 400 til 100 ms, noe som kan gi økt behov for kommunikasjonsløsninger mellom stasjoner.

BKK Nett kan ikke se at nytten av så strenge krav står i forhold til kostnadene dette vil medføre i alle tilfeller. Det bør derfor i større grad legges opp til at det kan vurderes fra sak til sak hvilke krav som skal stilles basert på en kost-nytte vurdering.

Avsluttende kommentarer

EØS-relevant regelverk i form av network-codes vil etter hvert gjøres gjeldende i Norge. Det er viktig at dette regelverket hensyntas i retningslinjene slik at man unngår at det oppstår motstrid mellom network-codes, forskrifter og retningslinjer. Det vises blant annet til at nettkodene tillegger DSOene flere rettigheter og roller enn det fos og forslag til retningslinjer legger opp til.

BKK Nett viser for øvrig til Energi Norge sin høringsuttalelse, og støtter denne.

Vennlig hilsen
BKK Nett AS

Ketil Tømmernes
adm. direktør

Jens Skår
leder rammevilkår og
strategisk utvikling

Electronic signature

Signed by	Date and time <small>(UTC+01:00) Amsterdam, Berlin, Bern, Rome, Stockholm, Vienna</small>
Skår, Jens Norwegian BankID	07.02.2020 12.27.58
Tømmernes, Ketil Norwegian BankID	07.02.2020 14.12.15

This document is signed electronically.

An electronic signature is legally binding in the same way as a handwritten signature. This page is added to provide basic information about the electronic signature(s), and the signed document can be read on the following page(s). Attached is also a PDF with more detailed information about the electronic signature(s), and also an XML file with the contents of the signature(s). The attachments can be used to verify the electronic signature(s) if needed.